

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora „Doprinos drvoprerađivačkog sektora bilanci ugljika”**(samoinicijativno mišljenje)**

(2015/C 230/06)

Izvjestitelj: Ludvík JÍROVEC**Suizvjestitelj: Patrizio PESCI**

Dana 27. veljače 2014., sukladno pravilu 29. stavku 2. svog Poslovnika, Europski gospodarski i socijalni odbor odlučio je sastaviti samoinicijativno mišljenje o temi:

„Doprinos drvoprerađivačkog sektora bilanci ugljika”.

Savjetodavno povjerenstvo za industrijske promjene (CCMI), zaduženo za pripremu rada Odbora o toj temi, Mišljenje je usvojilo 13. studenog 2014.

Europski gospodarski i socijalni odbor Mišljenje je usvojio na svom 503. plenarnom zasjedanju održanom 10. i 11. prosinca 2014. (sjednica od 10. prosinca), sa 119 glasova za, 1 protiv i 5 suzdržanih.

1. Zaključci i preporuke

1.1. Kako bi se maksimalno iskoristile prednosti koje drvni proizvodi pružaju u pogledu bilance ugljika i poboljšala konkurentnost europskoga drvoprerađivačkog sektora⁽¹⁾, kao i njegova sposobnost poticanja inovacija, Europski gospodarski i socijalni odbor sastavio je sljedeće preporuke.

1.2. EGSO je svjestan da europsko i nacionalno zakonodavstvo imaju velik učinak na drvoprerađivački sektor. Zbog toga EGSO poziva države članice da istraže sve mogućnosti upotrebe drva kao ekološki prihvatljivog materijala kako bi se povećala konkurentnost tog sektora, promicalo zapošljavanje i pružala podrška ulaganjima u istraživanja i inovacije.

1.3. EGSO poziva Europsku komisiju da, nakon savjetovanja sa zainteresiranim dionicima, izradi europske smjernice o zaliham drva kako bi se povećale zalihe drva i promicala održiva uporaba izvora drva. Potrebno je uključiti načela učinkovitog korištenja resursa. U obzir treba uzeti te eventualno poboljšati preporuke u vezi sa smjernicama o dobrim praksama za održivu mobilizaciju drva u Europi (2010.).

1.4. EGSO ukazuje na važnost toga da se „palette i otpadno drvo nakon korištenja” izostave iz definicije „tercijarne biomase”.

1.5. U skladu s onim što je EGSO već istaknuo u svom Mišljenju o prilikama i izazovima za konkurentniji europski drvoprerađivački sektor i sektor pokućstva, usvojenom u listopadu 2011. godine⁽²⁾, te u skladu s načelima iznesenima u nedavnoj Komunikaciji EU-a „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu”, EGSO ističe da načelo „kaskadnog korištenja” (uporaba, ponovno korištenje, recikliranje, energetska uporaba), kada je ekonomski i tehnički ostvarivo u ovisnosti o nacionalnim i regionalnim posebnostima, predstavlja optimalno rješenje za maksimalno korištenje drva, uz učinkovito iskorištavanje resursa. EGSO izražava zadovoljstvo zbog toga što je načelo kaskadnog korištenja drva, čiju je važnost isticao kao nešto što treba prepoznati, preuzeto u više dokumenata EU-a, kao što su „Za europsku industrijsku renesansu”, „Nova strategija EU-a za šume” te radni dokument službi Komisije „Plan za europske industrije

⁽¹⁾ EGSO se drži definicije „drvoprerađivačkog sektora” prema europskoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti (NACE) pod oznakom C16: Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala. Piljenje i blanjanje drva. Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala. Proizvodnja furnira i ostalih ploča od drva. Proizvodnja sastavljenog parketa. Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata. Proizvodnja ambalaže od drva. Proizvodnja ostalih proizvoda od drva; proizvodnja proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o prilikama i izazovima za konkurentniji europski drvoprerađivački sektor i sektor pokućstva (samoinicijativno mišljenje) (SL C 24, 28.1.2012., str. 18.).

zasnovane na šumama (obradu drva, proizvodnju i preradu namještaja, celuloze i papira te tiskanje)” uz Komunikaciju „Nova strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama”. Međutim, Odbor ne može poduprijeti ideju pravno obvezujućih propisa, nego se zalaže za pristup otvorenog tržišta i slobodu tržišnih sudionika.

1.6. Mogućnosti gospodarenja otpadnim građevinskim materijalom trebaju obuhvaćati mjere kojima bi se izbjeglo da materijali koji se mogu reciklirati, poput drva, završe na odlagalištima. EGSO poziva Komisiju i zainteresirane dionike da odrede smjernice i preporuke o prikupljanju drvnog otpada te rješenja za obradu otpadnog drva nakon njegova korištenja.

1.7. EGSO poziva Komisiju da uvede normu koja će na odgovarajući način odražavati akustične karakteristike zatvorenih prostora, s obzirom na to da drvo može imati ključnu ulogu u zvučnoj izolaciji. Drvo, u stvari, ima sposobnost zvučne izolacije prostorija od vanjske buke te smanjenja trajanja odjeka. Treba istražiti mogućnosti primjene drva.

1.8. EGSO poziva države članice i zainteresirane dionike da osmisle nacionalne akcijske planove putem kojih bi se povećala uporaba drva u izgradnji zgrada i u zelenoj infrastrukturi. Lokalne vlasti trebaju biti izravno uključene u provedbu tih akcijskih planova.

1.9. S obzirom da je razvidno da građevinari i arhitekti nisu upoznati s drvom na jednak način kao s drugim materijalima, EGSO poziva države članice da pokrenu inicijative za promicanje kulture korištenja drva. Nadalje, predstavnici europske drvoprerađivačke industrije i europski socijalni partneri trebali bi osmisлити usklađene nacionalne kampanje kako bi sektor postao privlačniji.

2. Opis europskoga drvoprerađivačkog sektora. Izazovi i prilike. Mogući učinak zakonodavstva EU-a na konkurentnost sektora

2.1. Industrije povezane s europskim drvoprerađivačkim sektorom ostvaruju godišnji promet od oko 122 milijarde eura, a vrijednost proizvodnje iznosi preko 115 milijardi eura. Prema podacima Eurostata, drvoprerađivačka je industrija 2012. godine obuhvaćala više od 311 000 poduzeća. Otprilike 126 000 poduzeća aktivno se bavilo i namještajem. Unutar drvoprerađivačkog sektora u užem smislu riječi bilo je otprilike 40 000 pilana, dok je u ostalim drvoprerađivačkim podsektorima bilo oko 145 000 poduzeća. Unatoč poboljšanju, ove brojke možda ne odražavaju stvarno stanje budući da se mala poduzeća ne uzimaju nužno u obzir, što ovisi o izvješćivanju pojedine države članice. U sektoru pokućstva i građevinskih elemenata aktivan je značajan broj malih poduzeća. Stoga se procjenjuje da stvarni broj poduzeća iznosi više od 375 000.

2.2. U 2012. godini diljem EU-a naglo se smanjio broj radnih mjesta u drvoprerađivačkom sektoru. Pad je u prosjeku iznosio 4,4 %, ali su se brojke kretale od - 3,2 % u Njemačkoj do čak - 13,7 % u Španjolskoj. Najveći porast broja radnih mjesta zabilježen je u Hrvatskoj i Danskoj, dok su Španjolska (- 13,7 %), Cipar (- 13,1 %) i Slovačka (- 11,5 %) u 2012. godini zabilježile najveći pad.

Europske i nacionalne politike snažno utječu na konkurentnost drvoprerađivačkog sektora. Kao što je naglašeno u Izvješću o europskoj konkurentnosti za 2014., troškovi proizvodnje, rada i sirovina u Europi često su mnogo viši nego u mnogim drugim regijama, što značajan dio sektora dovodi u veliku opasnost od premještanja poduzeća. Europa zbog toga mora zahtijevati da proizvodi koji ulaze na tržište EU-a ispunjavaju iste socijalne, ekološke i sigurnosne standarde kao i proizvodi koji su proizvedeni u Europi. Nadalje, EGSO naglašava činjenicu da se europski drvoprerađivački sektor i dalje suočava sa značajnim porastom troškova proizvodnje, posebice u pogledu smole i energije. Europske cijene energije tri su puta veće nego u SAD-u.

2.3. Razvoj energije iz obnovljivih izvora i popratne subvencije smanjuju dostupnost drvne sirovine te joj povećavaju cijenu. Procjenjuje se da je približno 15 % ili 182 milijuna m³ drva dobivenog u članicama Gospodarske komisije UN-a za Europu (regija ECE) u 2012. godini bilo ogrjevno drvo. Prema podacima iz posljednjeg Zajedničkog istraživanja o drvnjoj energiji (JWEE 2011.) koje su proveli ECE i FAO, proizlazi da je drvna energija glavna sastavnica energije iz obnovljivih izvora te da čini 38,4 % svih obnovljivih izvora energije. Prema nedavnoj europskoj „Studiji o ponudi i potražnji drvne

sirovine u drvoprerađivačkoj industriji EU-a", koju je Europska komisija naručila od Indufora⁽³⁾, „količina drva koja se u EU-u koristi za dobivanje energije trebala bi biti jednaka ukupnoj trenutačnoj količini posječenog drveta ako se do 2020. želi postići cilj za energiju iz obnovljivih izvora. Do 2016. godine doći će do manjka od 63 milijuna m³ drva u odnosu na potražnju za drvom koju države članice EU-a predviđaju u svojim nacionalnim akcijskim planovima za obnovljive izvore energije.”

2.4. S obzirom na novu europsku komunikaciju o okviru za klimu i energiju do 2030. godine i zahtjev za povećanje udjela obnovljivih izvora energije na barem 27 % do 2030. godine, EGSO smatra da je ključno razmotriti razne mogućnosti poboljšanja mobilizacije drva u EU-u – primjerice vodeći računa o smjernicama o dobrim praksama za održivu mobilizaciju drva u Europi iz 2010. godine – i pronaći rješenja za izbjegavanje narušavanja tržišnog natjecanja među različitim korisnicima izvora biomase.

2.5. Imajući to u vidu, EGSO poziva države članice da procijene koja je količina drvene biomase u zemlji ili regiji zaista namijenjena za dobivanje energije i koju količinu drvoprerađivačka industrija već koristi kao sirovinu.

2.6. Nadalje, EGSO izražava žaljenje što su u nekim državama članicama i dalje na snazi propisi koji ograničavaju uporabu drvene sirovine u višekratnicama, kao i diskriminatorne protupožarne odredbe. Protupožarne odredbe u mnogim su zemljama glavna prepreka za uporabu drva u izgradnji zgrada. Europski standardi za protupožarnu zaštitu u zgradama usuglašeni su, ali će protupožarna zaštita ostati u nacionalnoj nadležnosti. Te je odredbe potrebno odmah ukinuti jer je očito da su one tržišne prepreke za širenje drvnih proizvoda u građevinskom sektoru⁽⁴⁾.

2.7. Konačno, EGSO žali zbog toga što su europski sektor drvenih ploča te pilane isključeni s popisa sektora za koje se ocjenjuje da su skloni izmještanju izvora CO₂. Uklanjanje ovih sektora s popisa vjerojatno će intenzivirati trenutačno premještanje poduzeća iz gore navedenih proizvodnih sektora u zemlje izvan EU-a. Ključno je zadržati oba sektora na popisu kako bi se ograničio negativni učinak pritiska konkurencije kojem su sve tvrtke izložene zbog iznimno velikog povećanja troškova drvene sirovine do kojeg je došlo uslijed tržišnog natjecanja sa sektorom biomase. Samo se u europskom sektoru drvenih ploča od 2008. do 2013. godine zatvorio 51 pogon, što je dovelo do smanjenja kapaciteta od 10 386 milijuna m³. Neke od tih zatvorenih proizvodnih linija razmontirane su te ponovo sastavljene izvan granica Europske unije. Zadržavanje proizvodnih industrije unutar europskih granica mora biti prioritet za sve kreatore politika, a posebice za Europsku komisiju. Zbog toga se pozivaju sve nadležne glavne uprave Komisije da poduzmu mjere kojima će se jamčiti konkurentnost europskih industrija i spriječiti premještanje poslovanja proizvodnog sektora.

2.8. Učinkovitu mjeru za osiguravanje konkurentnosti europske industrije i sprečavanje premještanja proizvodnje mogao bi predstavljati novi porez u vezi s energijom/ugljikom, kojim bi se zaustavila diskriminacija europskih proizvođača.

⁽³⁾ Indufor je neovisna međunarodna konzultantska kuća koja ima poduzeća u Finskoj i na Novom Zelandu. Pruža savjetodavne usluge klijentima kako iz privatnog tako i iz javnog sektora. Njihov pristup obuhvaća sve aspekte održivog razvoja, od gospodarskih i socijalnih do ekoloških. U njihov djelokrug spadaju održivo gospodarenje šumama, ulaganje u šumovite krajeve i plantaže, vrednovanje šuma i dubinske analize, industrija drva i vlakana, bioproizvodi, procjena šumskih resursa i kartiranje, klimatske promjene i usluge ekosustava u šumskim krajobrazima, politika šumarstva i strateške studije, kao i savjetodavne usluge o održivosti i razvoju povezane s održivim gospodarenjem šumama i uporabom zemljišta.

⁽⁴⁾ U mnogim zemljama nacionalni građevinski propisi ograničavaju uporabu drvenih okvira za gradnju višekratnica. Nesigurnost zbog požara u zgradama razlog je zbog kojeg se mnoge zemlje ustručavaju koristiti zapaljive materijale. Međutim, opsežna istraživanja i razvoj pokazali su da građevinski propisi koji ne određuju materijal predstavljaju bolje rješenje, a u mnogim su zemljama već više od desetljeća česta pojava propisi koji se temelje na funkciji. Drvo gori, ali na predvidljiv način, te je doista moguće procijeniti koji dio poprečnog presjeka vatra neće zahvatiti nakon jednog sata gorenja. Teški trupci vrlo dobro odolijevaju vatri: prilikom gorenja teških trupaca stvara se sloj ogorine koji pomaže da se zadrži čvrstoća i strukturni integritet drva iznutra, smanjujući rizik od potpunog rušenja.

3. Povećanje uporabe drvnih proizvoda za smanjenje emisija CO₂ u cilju borbe protiv klimatskih promjena

3.1. Globalno zagrijavanje predstavlja velik politički problem. Ono uistinu ozbiljno utječe na ljudsko zdravlje i prirodne resurse. Odluke koje donosimo kada je riječ o korištenju materijala mogu značajno utjecati na emisije ugljičnog dioksida, koje su jedan od glavnih uzroka globalnog zagrijavanja. Proizvođači i potrošači sve više prihvaćaju pojmove „zelen“ i/ili „ekološki prihvatljiv“. Istovremeno se nacionalne i europske politike donose na takav način da potiču takve proizvode. EGSO smatra da LCA-i⁽⁵⁾ (procjene životnog ciklusa, eng. *Life-Cycle Assessments*) predstavljaju prikladan instrument ekološkog upravljanja za budućnost.

3.2. Europa može drastično smanjiti emisije CO₂ tako da (boljim gospodarenjem šumama) poveća sposobnost šuma da pohranjuju ugljik i da poveća korištenje drvnih proizvoda koji su proizvedeni na održiv način. Znanstveno je dokazano da uporaba drvnih proizvoda u gradnji i svakodnevnom životu pozitivno utječe na klimu. Količina ugljika koji se pohranjuje u drveću i povezanim drvnim proizvodima ovisi o vrsti drveća, uvjetima rasta (okolini), starosti drveta i gustoći okolnog drveća. Ipak, pokazalo se da korištenje kubičnog metra drva umjesto drugih građevinskih materijala za posljedicu ima značajno prosječno smanjenje ispuštanja CO₂ od 0,75 do 1 t. Uz to 1 m³ drva skladišti 0,9 t CO₂.

3.3. Nedavno istraživanje pod nazivom *Carbon, fossil fuel and biodiversity mitigation with wood and forests* („Ugljik, fosilna goriva i mjere ublažavanja za biološku raznovrsnost pomoću drva i šuma“)⁽⁶⁾, provedeno pod vodstvom Sveučilišta Yale, pokazalo je da bi veća uporaba drva u izgradnji zgrada i mostova znatno smanjila globalne emisije ugljičnog dioksida i potrošnju fosilnih goriva. Istraživači su ustanovili da bi povećanje uporabe proizvoda od drva na ekvivalent od 34 % imalo duboke i pozitivne učinke. Skladištenjem CO₂ u celulozi i ligninu drvnih proizvoda moglo bi se izbjeći između 14 % i 31 % globalnih emisija CO₂.

3.4. EGSO poziva Europsku komisiju da podrži države članice i europski šumarski sektor u osmišljavanju i usvajanju mjera i mogućih poticaja za korištenje proizvoda od posječenog drveta s dugim životnim ciklusom⁽⁷⁾. Što se drvo dulje koristi i ponovno koristi, dulje u sebi zadržava ugljični dioksid. Drvni otpad (u užem smislu riječi) može se svesti na najmanju moguću mjeru uglavnom jer se svi dijelovi drva učinkovito mogu koristiti i ponovno koristiti te ga se na kraju uvijek može koristiti kao gorivo i tako povratiti njegovu energiju⁽⁸⁾. Ako se Europa na učinkovit način želi boriti s klimatskim promjenama, države članice i europske institucije trebaju poticati uporabu drvnih proizvoda i stvoriti poticajni politički okvir kako bi se maksimalno produljio životni ciklus drva.

4. Drvo u graditeljstvu

4.1. Gradnja i upravljanje građevinama imaju značajan ekološki učinak. Na globalnoj razini na građevine otpada 20 % sveukupne potrošnje vode, 25 % do 40 % potrošnje električne energije i 30 % do 40 % emisija stakleničkih plinova. Odabir proizvoda za izgradnju ili renoviranje ima značajan utjecaj na okoliš. EGSO zbog toga uviđa da drvo ima važnu ulogu u razvoju održivih i ekološki prihvatljivih zgrada. Mogućnosti koje pruža korištenje drva u graditeljstvu nisu potpuno iskorištene, što utječe na konkurentnost drvoprerađivačke industrije. EGSO želi putem analize utvrditi na koji način poboljšati ovu situaciju bez stvaranja štetnih učinaka za ostale materijale.

⁽⁵⁾ LCA je instrument za određivanje emisija u okoliš i procjenu povezanih učinaka procesa, proizvoda ili djelatnosti. Industriji je koristan za pronalaženje praktičnih i korisnicima prilagođenih modela donošenja odluka u vezi s ekološki prihvatljivim razvojem proizvoda.

⁽⁶⁾ *Journal of Sustainable Forestry* br. 33, 2014., str. 248.-275.

⁽⁷⁾ Kao što je prepoznato u europskoj odluci COM(2012) 93 završna verzija o pravilima za obračun emisija i uklanjanju stakleničkih plinova koji nastaju iz djelatnosti vezanih uz korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo te informacijama o mjerama u vezi s tim djelatnostima, povećanje održive uporabe proizvoda od posječenog drveta može znatno ograničiti emisije u atmosferu i poboljšati uklanjanje stakleničkih plinova iz atmosfere.

⁽⁸⁾ Podaci prikupljeni u sklopu nedavne talijanske studije „Analiza procjene životnog ciklusa (LCA – *life cycle assessment*) i usporedba između korištenja otpadnog drva nakon njegove uporabe za proizvodnju drvenih ploča od iverice i u svrhu obnovljive energije“ pokazali su da – s obzirom na učinak na klimatske promjene – korištenje reciklirane drvene sirovine u pogonima za proizvodnju ploča ima više prednosti u odnosu na korištenje te sirovine kao goriva u elektranama na biomasu. Studiju je proveo talijanski istraživački institut eAmbiente, c/o Parco Scientifico Tecnologico VEGA. Studija je predstavljena za vrijeme EGSO-ova saslušanja o doprinosu drvoprerađivačkog sektora bilanci ugljika, održanom 19. rujna 2014. u Mestreu (Italija).

4.2. Drvo je već odavno prepoznato kao ekološki prihvatljivi materijal za proizvodnju širokog raspona proizvoda. Studije o životnom ciklusu provedene diljem svijeta dokazale su da drveni proizvodi posjeduju izvrsne ekološke prednosti. Drvo je jedan od rijetkih građevinskih materijala koji je potpuno obnovljiv, sprema CO₂ te je prirodni izolator zbog zračnih džepova koji se nalaze u njegovoj staničnoj strukturi. Drvo je siguran, otporan i pouzdan materijal, čak i u iznimno teškim uvjetima kao što su orkani, potresi te požari.

4.3. Mogućnosti gospodarenja nakon uporabe građevinskih materijala uključuju ponovno korištenje, recikliranje i uporabu. Sadašnja situacija pokazuje da mnogo građevinskog otpada još uvijek završava na odlagalištima, što dodatno povećava opterećenje za odlagališta u pogledu odlaganja i upravljanja. Materijali kao što je drvo mogu se izravno reciklirati u isti proizvod za ponovno korištenje ili se mogu preraditi u druge korisne proizvode. EGSO ističe da recikliranje zahtijeva ponovnu obradu koja obično nije ekonomski isplativa, osim ako se u blizini izvora materijala ne organizira učinkovito prikupljanje. Zbog toga EGSO poziva Komisiju EU-a i zainteresirane dionike da prikupe sve postojeće primjere dobre prakse na nacionalnoj razini kako bi se odredile smjernice i preporuke o prikupljanju drvnog otpada i rješenja za obradu otpadnog drva nakon njegova korištenja. Smanjenje i recikliranje građevinskih materijala i materijala s ruševina također može smanjiti ukupne troškove gradnje i odlaganja.

4.4. Građevinska industrija najveći je korisnik drvnih proizvoda. U Finskoj, na primjer, gotovo 70 % do 80 % drvnih proizvoda završi u graditeljstvu. U nekoliko europskih zemalja u posljednje se vrijeme proširila gradnja drvenih okvira, a posebice se to odnosi na Ujedinjenu Kraljevinu, Irsku i Francusku. Međutim, EGSO uviđa da uporaba drva može pridonijeti razvoju zelenog gospodarstva te je stoga treba poticati.

4.5. EGSO uviđa da je znanje o prednostima uporabe drva u graditeljstvu prilično ograničeno. To se ne odnosi samo na arhitekta već i na krajnje korisnike, koji također u dovoljnoj mjeri ne poznaju svojstva drva. Takvo ograničeno poznavanje često dovodi do ograničenog korištenja drva, a samim time i do toga da se drvo prikazuje u negativnom svjetlu. Štoviše, nedostatak kvalificiranih radnika u gradnji kuća s drvenim okvirima ograničava razvoj ove metode gradnje u mnogim europskim zemljama.

4.6. EGSO poziva europsku drvoprerađivačku industriju i relevantne socijalne partnere da pripreme usklađenu informativnu kampanju kako bi sektor postao privlačniji. Mlade je potrebno poticati da odaberu obrazovanje i programe osposobljavanja koji će ih na odgovarajući način pripremiti za karijeru u drvoprerađivačkoj industriji.

5. Socijalni aspekti povezani s većim korištenjem drvnih materijala i jačanjem uloge drvoprerađivačke industrije u gospodarstvu ⁽⁹⁾

5.1. EGSO naglašava činjenicu da se većina drvodjelaca stručno osposobljava na radnom mjestu tako što neformalnim putem uči vještine od iskusnijih radnika. Većina drvodjelaca u roku od nekoliko mjeseci nauči osnove upravljanja strojevima i radne zadatke, no za dosezanje razine stručnog drvodjelca često su potrebne dvije ili više godina. Radna mjesta stvaraju se i tako da se radnicima osigura stručno osposobljavanje i obrazovanje koji su prilagođeni potrebama i zahtjevima tržišta rada. Nadalje, EGSO ponovno naglašava da će programi istraživanja i inovacija potaknuti stvaranje radnih mjesta i rast diljem EU-a. Radi toga se ohrabruje drvoprerađivački sektor da iskoristi mogućnosti koje se nude u okviru programa Obzor 2020.

5.2. Nedavno objavljenu Komunikaciju EU-a o učinkovitom korištenju resursa u građevinskom sektoru države članice trebale bi ambiciozno provesti u djelo kako bi privukle ulaganja u renovaciju zgrada i stvorile nova radna mjesta.

⁽⁹⁾ . EGSO smatra da su i dalje aktualni socijalni aspekti i opažanja iznesena u Mišljenju EGSO-a o „Prilikama i izazovima za konkurentniji europski drvoprerađivački sektor i sektor pokušava”.

5.3. EGSO napominje da buka na javnim površinama ima ozbiljne posljedice na ljudsko zdravlje⁽¹⁰⁾. Ne samo što je drvo važan ekološki prihvatljiv materijal, već ako se koristi kao izolacijski materijal može imati brojne koristi za društvo i zdravlje. Drvo doista može igrati ključnu ulogu u zvučnoj izolaciji te kao apsorbirajući materijal. Drvo ima sposobnost zvučne izolacije prostorija od vanjske buke te smanjenja trajanja odjeka. EGSO poziva Komisiju da uvede normu koja će na odgovarajući način odražavati akustične karakteristike zatvorenih prostora. Budući da drvo može proizvesti zvuk (izravnim udaranjem), odnosno pojačati ili apsorbirati zvučne valove koji potječu iz drugih tijela, potrebno je istražiti mogućnosti primjene drva. Osim toga, znanstveno je dokazano da drvo ima pozitivan učinak na ugodnost/kvalitetu zraka u zatvorenim prostorima.

5.4. Na nacionalnoj razini postoji nekoliko inicijativa za educiranje ljudi o mogućnostima korištenja drva kao ekološki prihvatljivog materijala, ali nedostaje istinska koordinacija. Rastuća potrošnja drvnih proizvoda tijesno je povezana s informativnim kampanjama koje je potrebno provesti na nacionalnoj razini. Glavni cilj edukativnih kampanja o drvu je stvaranje pozitivnih tehničkih i kulturalnih stavova koji zagovaraju korištenje drva.

5.5. EGSO želi ukazati na inicijativu pod nazivom „WOODDAYS”, kao zanimljiv primjer dobre prakse. Ta je manifestacija⁽¹¹⁾ pokrenuta 21. ožujka 2014. u Milanu. Tema tog desetodnevog programa bio je rast gradova te pametan i u pogledu resursa učinkovit proces urbane densifikacije uz pomoć drva. Događaj je organiziran kako bi se drvo prepoznalo kao građevinski materijal čiji je potencijal do sada bio podcijenjen, a sve to u okružju u kojem će drvo kao građevinski materijal u budućnosti imati iznimno važnu ulogu – u samim središtima naših gradova. Događaj će se ponoviti u drugim europskim gradovima: Bratislavi, Ljubljani i Bruxellesu.

5.6. EGSO želi istaknuti da se veliki programi zelene gradnje mogu ponešto razlikovati kada je riječ o tretiranju uporabe drvnih proizvoda. Dok su neki programi usmjereni na izvedbu, a ne na korišteni materijal, ostali programi imaju „restrikcije” za drvo kao prihvatljiv materijal (za ostale građevinske proizvode takvih „zahtjeva” nema). Povećana uporaba drva imala bi također razne pozitivne učinke na gospodarstvo EU-a. EGSO stoga preporučuje da se za uporabu drva u građevinarstvu postave obvezni ciljevi po uzoru na Francusku.

6. Korištenje drvne građe

6.1. Povećanje uporabe drva u gradnji i svakodnevnom životu zahtijeva rješenja i mjere za poboljšano korištenje drvne građe (uključujući rješenja za uporabu više drva, proizvoda od drva te otpada od industrije i uporabe, za ponovno korištenje i recikliranje) i dulji životni ciklus drvnih proizvoda.

6.2. Održiva i stalna opskrba drvnom sirovinom ključna je kako bi se održala konkurentnost industrije drvnih proizvoda. U obzir treba uzeti te po potrebi poboljšati preporuke iznesene u smjernicama o dobrim praksama za održivu mobilizaciju drva u Europi (2010.).

6.3. Opskrba drvom u posljednje je vrijeme pod snažnim pritiskom, poglavito zbog europskih i nacionalnih mjera koje promiču uporabu obnovljivih izvora energije, što je djelomice dovelo do toga da se drvo koristi kao gorivo. EGSO ukazuje na važnost toga da se „palette i otpadno drvo nakon korištenja” izostave iz definicije „tercijarne biomase”. Takvi su materijali važna sirovina za neke vrste proizvoda proizvođača drvenih ploča, a njihov udio u nekim slučajevima iznosi i do 95 % korištene drvne građe⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ „Zdravstvene posljedice buke posljedice su koje povišena glasnoća zvuka ima po zdravlje. Visoka razina buke na radnom mjestu ili negdje drugdje može uzrokovati oštećenje sluha, visoki tlak, ishemične bolesti srca, uzrujanost i poremećaje sna. Izlaganje buci dovodi i do promjena u imunom sustavu i anomalija kod novorođenčadi.” (Kao što je navedeno u Passchier-Vermeer W.: Passchier W. F. (2000.), *Noise exposure and public health* („Izloženost buci i javno zdravlje”), *Environmental Health Perspectives*. 108 Suppl 1: 123–31. doi:10.2307/3454637. JSTOR 3454637. PMC 1637786. PMID 10698728.).

⁽¹¹⁾ Događaj „WOODDAYS” inicijativa je pro-Holz Austrije u suradnji s Odsjekom za gradnju drvnim materijalima Tehničkog sveučilišta u Münchenu te uz potporu Europske organizacije pilanske industrije (EOS) i Europske federacije industrije drvenih ploča (EPF).

⁽¹²⁾ Talijanska grupacija „Saviola”, poznata po sloganu „Pomozite nam spasiti drveće”, svjetski je predvodnik na području prerade drvnog otpada s godišnjim kapacitetima za recikliranje od 1,5 milijuna tona otpadnog drva dobivenog nakon korištenja. Njihova se proizvodna filozofija temelji na uporabi i ponovnom korištenju sekundarne sirovine koja se može preraditi i ponovno koristiti bez sječe novog drveća, a sam proces je ekonomičan i ekološki održiv. Vrste drva koje grupacija prikuplja su: palette, sanduci za voće i sanduci za prijevoz robe.

6.4. EGSO ovdje želi istaknuti da će načelo „kaskadnog korištenja” (uporaba, ponovno korištenje, recikliranje, energetska uporaba) – ako je ekonomski i tehnički ostvarivo u ovisnosti o nacionalnim i regionalnim posebnostima i o odnosu ponude i potražnje – predstavljati optimalno rješenje za najveće moguće korištenje drva, prirodne sirovine, uz učinkovito iskorištavanje resursa. Međutim, Odbor ne može poduprijeti ideju pravno obvezujućih propisa, nego se zalaže za pristup otvorenog tržišta i slobodu tržišnih sudionika. Korištenje drva na „kaskadni način” ne samo što osigurava optimalno ekonomsko korištenje sirovine, već ima važan pozitivan utjecaj na klimu putem neprestanog skladištenja ugljika i učinka zamjene, prije nego što ga se iskoristi kao izvor energije.

Bruxelles, 10. prosinca 2014.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE

DODATAK

Mišljenju Savjetodavnog povjerenstva za industrijske promjene

Savjetodavno povjerenstvo za industrijske promjene zamijenilo je sljedeće dijelove svog Mišljenja amandmanima, premda su ti dijelovi dobili više od jedne četvrtine glasova.

Točka 6.4.

6.4. EGSO ovdje želi istaknuti da će načelo „kaskadnog korištenja” (uporaba, ponovno korištenje, recikliranje, energetska uporaba) – ako je ekonomski i tehnički ostvarivo u ovisnosti o regionalnim posebnostima – predstavljati optimalno rješenje za najveće moguće korištenje drva, prirodne sirovine, uz učinkovito iskorištavanje resursa. Prikladan izbor drvnih proizvoda potrebno je koristiti fizički, a ne da oni služe kao gorivo. Korištenje drva na „kaskadni način” ne samo što osigurava optimalno ekonomsko korištenje sirovine, već ima važan pozitivan utjecaj na klimu putem neprestanog skladištenja ugljika i učinka zamjene, prije nego što ga se iskoristi kao izvor energije.
